

Azərbaycan dinc əhaliyə qarşı heç vaxt müharibə aparmayıb

Ermenistan silahlı qüvvələri tərəfindən istər işğal dövründə, istərsə də İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın mülki əhalinin sıx məskunlaşdığı yaşayış məntəqələri, təhsil, sosial, mədəni və strateji əhəmiyyətli obyektlər ağır artilleriya qurğularından, xüsusi raket sistemlərindən və qadağan olunan silahlardan istifadə edilməklə intensiv şəkildə atəşə tutulub. Nəticədə mülki əhali arasında çoxsaylı ölüm və yaralanma halları baş verib, yaşayış məntəqələrinə, tarixi və mədəni abidələrə, inzibati binalara, ictimai və digər sosial obyektlərə ciddi ziyan dəyib. Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində ölənlər və yaralananlar arasında çox sayda uşaq və qadınlar da olub.

Yeri gəlmişkən, Londonda fəaliyyət göstərən "EU Today" media platformasında bir müddət bundan əvvəl dərc edilən "Ermənistan Cənubi Qafqazda yeni Srebrenitsa soyqırımını törətmək niyyətindədir?" adlı yazıda müəllif ermənilərin vəhşiliyinin, faşizmi əməllərinin Srebrenitsa soyqırımını ilə müqayisəsini aparıb, Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin Roma Statutununun 8-ci maddəsinə əsasən mülki əhaliyə və ya

döyüşlərdə birbaşa iştirak etməyən fərdi mülki şəxslərə qarşı qəsdən törədilən hücumların müharibə cinayəti sayıldığını vurğulayıb.

Burada bir məqamı da xatırlatmaq istərdim. Vətən müharibəsində Azərbaycan Ordusunun sarsıdıcı zərbələri nəticəsində həm canlı qüvvə, həm də texnika baxımından böyük itkilər verən düşmən əsgərləri geri çəkilərək döyüş mövqelərini qoyub qaçmaqla savaşa uduzduğunu anlayır, buna görə təxribatlara əl atır, mülki vətəndaşlarımızı atəşə tutur, infrastrukturunu dağıdır, beləliklə, qeyri-insani xislətini, beynəlxalq hüquqa, ali bəşəri dəyərlərə zərər qədər də olsun hörmət etmədiyini bir daha təsdiqləyirdi. Ermənistan ordusu Bakı ətrafına, Gəncə, Mingəçevir başda olmaqla iri şəhər mərkəzlərinə, mülki əhalinin sıx olduğu yerlərə, yaşayış binalarına raket atmaqla faşist xislətini, vandalizmini göstərirdi. Digər tərəfdən, əslində, Ermənistan bu vəhşi, barbar hücumları ilə BMT-ni, beynəlxalq hüququ hədəfə alırdı, saymazlıq göstərirdi.

Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyi 30 il ərzində Azərbaycana qarşı törətdiyi təxribatlarla, vandal, barbar əməllərlə terrorçu dövlət olduğunu təsdiqləyib. Vətən müharibəcindən əvvəl və savaşa dövründə işğalçı ölkənin silahlı qüvvələri regionun ən böyük strateji layihəsi olan Avropanın enerji təhlükəsizliyi sahəsində mühüm

Biz müharibə dövründə də özümüzü ləyaqətlə aparmışıq və müharibənin bütün qaydalarına riayət etmişik. Məhz buna görə Ermənistan tərəfində mülki vətəndaşlar arasında itkilər həddindən artıq azdır. Biz ancaq işğalçı orduya qarşı mübarizə aparmışıq, müharibə aparmışıq. Dinc əhaliyə qarşı heç vaxt müharibə aparmamışıq.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

yer tutan Bakı-Tblisi-Ceyhan neft kəmərinin Yevlax rayonu ərazisindən keçən hissəsinə raket zərbələri endirməkdən, Mingəçevir Su Elektrik stansiyasını dağıtmağa cəhd göstərməkdən belə çəkinməyib. Lakin ordumuzun qətiyyətli tədbirləri nəticəsində həmin terror hərəkətlərinin qarşısı alınıb.

Vətən müharibəsindən ötən dövr ərzində də Ermənistanın Azərbaycana qarşı yönələn təxribatları ara vermir. Bu, əsasən, işğaldan azad edilən sahələrin uzun illər Ermənistan tərəfindən sistemli qaydada, Vətən müharibəsi dövründə isə xaotik şəkildə minalanması ilə bağlıdır. Hazırda düşməndən təmizlənən torpaqlarımız "barıt çəlləyi"ni xatırladır.

Ermənistan həmin ərazilərin xəritələrini təqdim etmir. Bununla işğalçı dövlət Azərbaycan tərəfinin daha çox insan itkisi verməsinə çalışır, yeni formada müharibəni, terror siyasətini davam etdirir.

Bu faktın özü onu göstərir ki, Ermənistan regionda sülh və əmin-

amanlığın bərqərar olmasında maraqlı deyil. Məhz buna görə də minalanmış ərazilərin xəritəsini Azərbaycana verməməklə, Azərbaycanın işğaldan azad edilən ərazilərində məskunlaşma prosesini süni şəkildə əngəlləməyə, istər hərbiçilərimiz, istərsə də mülki insanlarımız arasında tələfatın yaşanmasına çalışır. Hərbi meydanında məğlub olan, açıq döyüşdə darmadağın edilən Ermənistan indi bu kimi rəzil vasitələrə Azərbaycana zərbə vurmağa cəhd göstərir. Lakin Ermənistan unudur ki, regionda sülhün, təhlükəsizliyin bərqərar olması daha çox onun özü üçün zəruridir. Çünki 44 günlük Vətən müharibəsində Ermənistan, sadəcə, hərbi baxımdan ağır itkilərlə qarşılaşmadı. Həm də onun bütün iqtisadiyyatı sıradan çıxdı. Ermənistanda sosial vəziyyət fəlakətli həddə çatdı və hazırda da son dərəcə ağır durumdadır.

(ardı 6-cı səhifədə)

Azərbaycan dinc əhaliyə qarşı heç vaxt müharibə aparmayıb

(*əvvəli 1-ci səhifədə*)

Ermənistanın indiyədək minalanmış ərazilərin xəritəsini Azərbaycana verməməsinin digər əsas səbəblərindən biri də beynəlxalq təşkilatların bu istiqamətdə lazımı fəallıq göstərməməsidir. Əgər beynəlxalq qurumlar, aparıcı dövlətlər Ermənistanı bu məsələdə lazımı təzyiq göstərsə, o zaman rəsmi İrəvan bu xəritələri Azərbaycana verməyə məcbur olar. Ancaq təəssüflər olsun ki, bu gün nə beynəlxalq təşkilatlar, nə də aparıcı dövlətlər Ermənistanın minalanmış ərazilərin xəritəsini ortaya çıxarmamasından narahat deyil.

Uzun illər torpaqlarımızın işğal altında qalmasını seyr edən beynəlxalq təşkilatlar, böyük dövlətlər tərəfindən hazırda da Ermənistanın bu cinayəti, bu təxribatı laqeydliklə müşahidə olunur. Məhz beynəlxalq qınaq və təzyiq göstərilməməsi Ermənistanı öz təxribatını davam etdirməyə, yəni minalanmış ərazilərin xəritəsini verməməyə həvəsləndirir.

Beynəlxalq qurumlar bu məsələdə susqunluğa, biganəliyə son qoymalı, Ermənistanı minalanmış ərazilərin xəritəsini verməyə məcbur etməli, bu istiqamətdə addımlar atmalıdırlar. Çünki işğalçının bu addımı həm də beynəlxalq hüquq və insan haqları ilə ziddiyyət təşkil edir.

Beləliklə, ötən il noyabrın 10-da Azərbaycan, Rusiya prezidentləri və Ermənistanın baş naziri tərəfindən üçtərəfli Bəyanatın imzalanması ilə İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatsa da, beynəlxalq səviyyədə hamılıqla qəbul olunmuş konvensiyalara, habelə əldə edilən razılıqlara baxmayaraq, işğalçı minaların xəritələrini ölkəmizə verməkdən boyun qaçırmayaraq, yüzlərlə günahsız, dinc insanın ölümünə səbəb olur.

İyunun 4-də xidməti vəzifələrinin icrası ilə əlaqədar işğaldan azad

edilən Kəlbəcər rayonuna ezam olunan televiziya kanallarının və xəbər agentliklərinin əməkdaşlarının olduğu "KamAZ" markalı sərnişin avtomobilinin hərəkətdə olarkən tank əleyhinə minaya düşməsi nəticəsində 3 nəfərin – Sirac Abışov (AzTV telekanalının operatoru), Məhərrəm İbrahimov (AZƏRTAC xəbər agentliyinin müxbiri), Arif Əliyev (RİH başçısının Susuzluq kənd inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəsinin müavini) həlak olması, digər 4 nəfərin isə müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alması erməni faşizminin əyani ifadəsidir. Bu, bir daha göstərir ki, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə zidd olaraq Ermənistan həmişə olduğu kimi, bu gün də sülhə, təhlükəsizliyə və beynəlxalq razılıqlara məhəl qoymur, insanlıq əleyhinə olan bütün hərəkətlərini davam etdirir.

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva rəsmi İnstagram səhifəsində Kəlbəcərdə azərbaycanlı dinc mülki şəxslərin vəzifə borcunu yerinə yetirərək minaya düşərək həlak olmaları barədə xəbəri dərin kədər hissi ilə qarşıladığını və müharibə başa çatandan sonra azad olunan ərazilərdə 140 nəfərdən çox insanın erməni işğalçıları tərəfindən quraşdırılan minalara düşdüyünü bildirir.

Paylaşımında daha sonra deyilir: "Onlardan 27-si həlak olub. Günahsız insanların ölümünə görə bütün məsuliyyət Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür. Azərbaycan tərəfinin mina xəritələrinin təqdim edilməsi ilə bağlı çoxsaylı çağırışlarına baxmayaraq, Ermənistan bundan imtina edir və bununla da beynəlxalq humanitar hüququ pozmağa və Azərbaycana qarşı terror siyasəti həyata keçirməyə davam edir. Təəssüf ki, Azərbaycan tərəfinin ATƏT-in Minsk qrupu ölkələrinə,

həmçinin müxtəlif beynəlxalq təşkilatlara mina xəritələrinin verilməsi məsələsində Ermənistanı təzyiq göstərməsi ilə bağlı çağırışları heç bir nəticə vermədi. Jurnalist hüquqlarının müdafiəçisi qismində çıxış edən beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatları hələ də susmaqda davam edir! Azərbaycan xalqı müzəffər xalqdır! Onun iradəsini sındırmaq və onu qorutmaq qeyri-mümkündür!..".

Kəlbəcərdə baş verən bu hadisə bir daha onu göstərir ki, bu ərazidəki minalar Ermənistan tərəfindən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin əks-hücum əməliyyatlarından sonra məcburi geriçəkilmə mərhələsində məqsədli şəkildə yerləşdirilib. Məqsəd isə Azərbaycan tərəfinə mümkün qədər ziyan vurmaq və evlərinə qaçıdacaq mülki əhaliyə əlavə maneələr yaratmaq olub.

Xatırladıq ki, bir müddət əvvəl Kəlbəcər istiqamətində Azərbaycan ərazilərinə daxil olaraq, ərazidə yolların minalanmasına yönəlmiş təxribat törəderək Ermənistan silahlı qüvvələrinin bir qrup hərbiçisi saxlanılıb. Bu da bir daha göstərir ki, Ermənistan tərəfi həm hərbi, həm də mülki şəxslərin həyatına və təhlükəsizliyinə ciddi təhdid yaratmaqda davam edir, beləliklə, bölgədə vəziyyəti gərginləşdirir. Ermənistanın bu davranışı regionda sülh, təhlükəsizlik və əməkdaşlığın reallaş-

dırılmasına başlıca əngəl olmaqda davam edir.

Təəssüf ki, beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən Ermənistanın Azərbaycan ərazilərinə hərbi təcavüzünün və mülki əhaliyə yönəlməli terror aktlarının qarşısının alınması ilə bağlı konkret hüquqi məsuliyyət müəyyən edən təsirli tədbirlər hələ də görülmür. Nəticədə azğınlaşan düşmən ardıcıl olaraq insanlığa sığmayan müharibə cinayətləri törədir, əhalinin həyat və sağlamlığı üçün ciddi təhlükələr yaradır, yaşayış evlərini, habelə mülki infrastrukturunu dağıdır.

Yuxarıda qeyd edilənlərdən də görüldüyü kimi, bütün təxribatlar Ermənistan rəhbərliyinin ikiüzlü və riyakar fəaliyyətinin məntiqi nəticəsidir. Ermənistan bir tərəfdən beynəlxalq ictimaiyyətə müraciət edərkən, dövlət sərhədində atəşkas rejiminin möhkəmləndirilməsi üçün kömək istəyir. Digər tərəfdən, hərbi təxribatlar törəderək Azərbaycan ərazisinə basqın etməyə, mövqelərimizi zəiflətməyə cəhd göstərir, eyni zamanda, mina xəritələrini verməkdən yayınmaqla mülki əhalinin itkisini reallaşdırır. Bu çirkin və məkrli siyasət, şübhəsiz ki, Ermənistanı uçuruma aparır. Təbii ki, bütün məsuliyyət də Ermənistan rəhbərliyinin üzərinə düşür.

Vaqif BAYRAMOV,
"Xalq qəzeti"